

Una Mirada Audaç

Em vaig arremangar les ulleres de veure-hi de lluny fins al front i vaig acostar el nas al llenç, la pinzellada era neta, decidida, pròpia d'un expert. M'imaginava l'acció de trobar el pinzell adequat, amb l'extrem cisellat per donar la pinzellada exacta, el color a la paleta barreja de mil hores de pràctica, extreure'n la quantitat necessària i per fi la pinzellada sobre la tela, sempre única, sempre definitiva. Després, en vindrien d'altres, però sempre amb la mateixa intenció, sempre ingènues creien que seran les darreres.

Sento al meu darrere el personal del museu nerviosos, corrent amunt i avall. Encara no es l'hora, però avui presenten el recull de quadres de l'Escola Luminista de Joaquim de Miró en la seva nova ubicació després de les obres recents que han deixat aquest espai com nou.

La direcció del museu també, amb nervis, clou els darrers detalls abans que arribin les autoritats.

Els quadres són, cadascun, sobre el seu cavallet abans de ser penjats a la paret, després de l'acte institucional.

Jo continuo resseguint el traç de les pinzellades de les teles. Em va fer gràcia recordar que durant un temps vaig ser company de feina d'un home que encara hi viu a la casa de pescadors que està dibuixada a "La Platja de Sitges" i que s'hi accedeix per set o vuit graons. Un cas únic a tota la vila.

Imagino les famílies de pescadors i menestrals que hi són a les imatges, que en pensarien de veure el passeig de la Ribera avui dia? Les barques ja no hi són i el seu lloc està ocupat de cotxes aparcats arreu i botigues de souvenirs per a turistes. Com ha canviat tot plegat.

—Em pot deixar passar? —em demana un dels muntadors de l'acte — haig de col·locar aquest faristol al fons.

La pinzellada destaca la personalitat de l'autor, lliure, resolutive, audaç i fins i tot insultant en alguns moments. I el color, Déu meu, com harem capaços de fer-ho?

Malgrat tot, el quadre que m'interessa destaca de la resta. No és del tot igual, no podríem dir que és homogènia l'obra. Ara que els tinc tots al meu davant destaca pel seu emboirament. Vist d'un en un en sales apartades no es notaria, però aquesta inauguració a destapat el sortilegi, mai havien estat un al costat de l'altre.

Una remor de gent puja de les sales del fons. Deu ser l'hora. L'alcaldeessa entra a la sala acompanyada de regidors, artistes, directius del museu i de la Diputació de Barcelona, A mi els actes institucionals no em fan ni fred ni calor i continuo repassant les obres que presenten.

Que té aquesta obra que l'allunya de l'estil tan marcat i magnífic dels Luministes?

La llum, aquesta idea que en aquestes teles es torna objecte, masses de color escampades amb tanta delicadesa, com mai s'havia fet abans, que permeten conèixer, no tan sols, com es vivia a l'època que representen, sinó de conèixer el clima que hi tenien. La llum fa fredor de tan espectacular. De vegades els visitants al museu miren al sostre o a les parets adjacents cercant el punt de llum que els il·lumina, fins que s'adonen que estan en un espai completament hermètic sense possibilitat d'accés de claror de l'exterior.

Un xiulet profund em perfora el cervell. Les autoritats són a punt de parlar i al tècnic de so se li ha acoblat un micròfon. *“Ens trobem el dia d'avui a una de les sales del remodelat museu Cau Ferrat a Sitges per donar la benvinguda a la seva nova ubicació a la col·lecció de quadres d'en Joaquim de Miró de l'Escola Luminista i bla, bla, bla”*

Mentrestant, jo continuo resseguint tots els quadres allí exposats. Alguna cosa s'està congriant al meu cap però aquestes obres no són totes d'idèntic estil. No és un sentiment explosiu d'adolescent que vol tenir la raó tant si com no, és un estat afligit que du estona covant-se dins meu i el sento pujar de dins l'estómac efervescent com un vòmit.

Torno a mirar-me les obres amb una mirada global i els ulls resten fascinats, adolorits de tanta bellesa, quasi no puc mirar les imatges que tinc al meu davant, tan sols aquesta llum màgica que ho embolcalla tot. De fet, és indiferent el motiu de l'obra i quines foren les imatges que el pintor volia representar. El motiu pràcticament únic és la llum i la forma de representar-se per sobre la terra i les persones i el mar, aquest mar de blau infinit.

—Les obres formaran part de la sala dels pintors luministes sitgetans per donar un sentit unitari a aquest moviment que s'inicia a mitjan segle XIX i transcorre fins a finals d'aquest mateix segle...

Ara ja vaig d'una tela a l'altre amb excitació. La munió de persones escoltant el discurs em destorben, i jo també a ells, intentant trobar un punt on pugui mirar-me els llenços amb la perspectiva necessària que no acabo d'aconseguir. No totes les peces són iguals, no transmeten la mateixa intensitat. És incomprendible que el comissari de l'exposició no se n'hagi adonat, tan sols de mirar-les es veu que una, de totes, destaca per la seva incompetència, com si la llum s'haguera tornat boira.

Malgrat tot he de ser pacient, no em puc aventurar a donar una opinió que potser no em pertocaria.

—És intenció, de la direcció d'aquest museu, promoure aquest moviment pictòric com a representació del biaix cultural que la vila de Sitges ha tingut des de sempre i que avui dia continuem promocionant des d'aquesta entitat i des de l'ajuntament amb un cúmul d'activitats ...

Ajupit entre el públic que escolta les personalitats a l'espera que donin el tret de sortida per poder prendre el refrigeri, no acabo d'entendre el mosaic que tinc al meu davant. Com si en un menjador vuit una sola de les rajoles, la que resta al bell mig de l'estança fos de diferent tonalitat que la resta, no una tonalitat subtil que depèn d'on les mires es nota o no, és com si fos de diferent color, de diferent textura en definitiva una piga negra en un rostre de dona empolsinat de blanc.

—Iniciem el torn de preguntes que vulguin dirigir a algú dels presents que hi ha a la sala.

M'incorpo lentament repençant-me als genolls amb un fort dolor d'espatlles. Em miro les personalitats cofoies de la feina feta i em giro per mirar-me el públic complaent amb el que ha sentit i esperant el refrigeri. La presentadora està a punt de posar punt final a l'acte quan aixeco el braç per fer-me veure.

—Poden passar el micròfon a aquell senyor del fons?

—Voldria preguntar si vostès saben si el pintor Joaquim de Miró va tenir un accident alguna vegada a la seva vida que el deixés impossibilitat de pintar amb la seva ma dretà?

La comissaria de l'exposició va demanar el micròfon mentre exposava un somriure de suficiència convençuda de donar tot tipus d'explicacions a un nen de pàrvuls.

—En tots els estudis i treballs realitzats sobre la vida i la obra del pintor Joaquim de Miró no hi ha cap notícia que destaquï que va tenir un accident inhabilitant —va respondre —no sé exactament perquè ho diu.

—Ho vull remarcar perquè en Joaquim de Miró era un pintor de l'escola luminista sitgetana que pintava amb la seva mà dreta i el quadre que hi ha exposat titulat Platja de Sitges està realitzat per un esquerrà.

XAVIER LAHOZ